

K Á H I R A

PYRAMIDÁLNÍ víkend

Egyptané drží víkend v pátek a sobotu, neděle je pracovní den. Podle **LENKY TOMSOVÉ** to je ideální konstelace pro spojení obchodní cesty s krátkým odpočinkem.

ROZHODOVÁNÍ, zda se ve volných dnech budete věnovat památkám, nebo odjedete k moři, je při první návštěvě těžké. Když ale budete hodně stát o koupání i pyramidy, lze zvládnout oboje: cesta do střediska Stella di Mare v Ain Soukhně trvá z Káhiry jen dvě hodiny, stále po dálnici. A u pyramid v Gíze budete za hodinku.

Pyramidy jsou nejspíš jasnou volbou pro každého, kdo v Káhiře dosud nebyl. Svým způsobem to však je nebezpečná návštěva: můžete přijít o iluze. Byla jsem u pyramid v říjnu – a od té doby až do dneška nevím, co si o nich vlastně mám myslet... Provázejí nás celou vzdělávací soustavou, od základní školy po doktoráty, bez ohledu na to, na jakém stupni skončíme a kterým oborem se zabýváme. Nikdo jim neunikl. Někdo si je představuje, ▶

101

- ▶ jiný je bere jako dinosaura a nepozastavuje se nad nimi. Obdivujeme magické fotky a podvědomě čekáme něco výjimečného, úchvatného, ohromujícího. A pak sedíte v autobusu, který vás veze do Gízy.

GÍZA SPLÝVÁ s Káhirou. Jeli jsme po výpadovcu na Alexandrii a za paneláky vykukovala Cheopsova pyramida. Z fotografií v časopisech má člověk dojem, že pyramidy stojí opuštěné v poušti, vzdálené civilizaci. Jenomže civilizace se přiblížila až k nim, ze tří stran je obklopují káhirská předměstí, a kdyby je nechránil plot, rozlezly by se paneláky nejspíš až úplně k nim.

EGYPTSKÉ PŘÍLEŽITOSTI

Nedávné České dny v Egyptě přinesly nejen prezentaci českých firem v Káhiře a Alexandrii a obnovení, posílení nebo navázání nových obchodních vztahů. V duchu svého konceptu zahrnuly i rozvoj společenských a lidských vztahů, které, jak říká Jan Struž, předseda pořádajícího neziskového sdružení CZECH TOP 100, se mnohdy změnil v obchodní rychleji, než by se čekalo.

„České dny jsme vymysleli v loňském roce jako součást našeho koncepčního programu a chceme jimi doplnit nebo jiným způsobem prezentovat akce, které oficiální instituce České republiky dělají na propagaci v zahraničí,“ objasňuje Jan Struž. České dny se již kromě Káhiry uskutečnily v Dubaji, Bělehradě a Kišiněvě. „Snažíme se základní myšlenku prezentace ČR v zahraničí pojmout v širším obsahu: každá akce by měla mít kromě obchodní části i společenskou, kulturně-propagační, sportovní, hudební, kulinářskou – tedy přinést z ČR kromě byznysu i něco dalšího.“

Egypt a arabské státy obecně jsou dlouhodobě významnými partnery ČR. „Po určitém přerušení intenzity vztahů vnímá náš velvyslanec v Káhiře Miloslav Štašek obrovské možnosti k jejich rozvoji a posílení. Proto uvítal projekt Českých dnů, velvyslanectví na jejich přípravě spolupracovalo a významným způsobem je podpořilo.“ I díky tomu se přímo v zahradě velvyslanectví uskutečnila módní přehlídka Věry Kocové, která sklídila velký úspěch mezi egypťskými obchodními partnery. Podobně jako promítání filmu Tobruk režiséra Václava Marhoul, který se večera zúčastnil, a následná beseda. Nebo lahůdky české kuchyně, které při několika příležitostech připravoval šéfkuchař Karel Nývlt z pražského restaurantu U Vladaře. Sportovní součástí Českých dnů se odehrávala v přímořském letovisku Ain Soukhna, kde si zahráli golfový turnaj čeští podnikatelé s egypťskými partnery – strategicky v česko-egypťských flightech.

„Pro příští rok plánujeme České dny do Záhřebu, New Yorku, Stockholmu a do Irska. Nemají být zaměřené jenom na hlavní města či státy, kde už je ČR etablovaná, ale míříme i tam, kde cítíme možnosti obchodního, celospolečenského nebo geograficko-politického průniku České republiky.“

Program pro účastníky mise musí být poplatný tomu, co očekávají. „Ne vždy však vědí, co by pro ně mohlo být zajímavé,“ podotýká Jan Struž. „Proto je program souhrnem toho, co cítíme my v CZECH TOP 100, ambasáda i zahraniční strana, že je vhodné prezentovat. Proto jsme v Egyptě uskutečnili prezentace českých firem v Káhiře a Alexandrii a doplnil je, mohli bychom říct, odpočinkový program. Nejde nám o rychlé dvoudenní jednání s obchodními partnery, po němž se všichni rozutečou, ale také o vytvoření prostoru k navázání mezilidských vztahů mezi obchodními partnery, které se často ukážou jako rozhodující pro rozvoj vztahů obchodních.“

Všude jsou davy turistů, spousta autobusů, lidí na koních a velbloudech. Jediná chvíle, kdy můžete být s pyramidami sami, je osm hodin ráno.

Pyramidové pole není idylické místo, kde se rozechvěle dotknete dlouhatánské historie a budete medítovat nad vývojem lidstva. Všude kolem jsou davy turistů, spousta autobusů s hučícími klimatizacemi, lidí na koních a na velbloudech. Egypťané neustále obtěžují – lákají ke svezení na velbloudovi, prodávají suvenýry, nabízejí se, že vás vyfotí (pozor, cena za tuto službičku začíná na dvaceti librách). „Ničeho se nedotýkejte,“ říká nám egyptolog a arabista Ladislav Bareš, ředitel Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty Karlovy univerzity, který nás provází. „Vzít něco do ruky už je součástí obchodu a vyžadují

po vás peníze.“ A učí nás nejužitečnější slovo: „La.“ Ne. Jediná chvíle, kdy prý můžete být s pyramidami sami, je osm hodin ráno. Ale jenom patnáct minut...

Proplétáme se mezi návštěvníky a bojujeme o flíček na nejvýhodnějších místech, kde nám kamarádi pořídí momentku „na pozadí pyramidy“. Nad pořádkem a bezpečím bdí policisté na velbloudech s kalašnikovem v ruce. Je to mraveniště, které dusí všechny ▶

► požitky z toho, kde jste. A tak kráčím – lehce znechucená okolním šrumcem – k nejslavnější pyramidě světa. Skoro ani nemám chuť se s ní sblížit; ale přece jenom, je to Chufuova neboli Cheopsova pyramida zvaná Velká, nejznámější a největší egyptská pyramida. „Původně byla vysoká 147 metrů, ale už tisíc let jí chybí špička a nikdo neví proč,“ upozorňuje L. Bareš. I obložení z ní dávno ulámali, vápenec byl příliš lákavý stavební materiál. Stejně mi připadá celá nějak malá, ve srovnání s dojmem, který vyvolávají fotky ve výpravných publikacích. Našla jsem si kvádr, kde se zrovna nikdo nefotografoval, tulím se ke kameni a hlavou mi běží historie. „Zdejší pyramidy byly postaveny zhruba mezi lety 2600 až 2500 před Kristem,“ slyším profesora Bareše. Takže jim je sladkých čtyři a půl tisíce let.

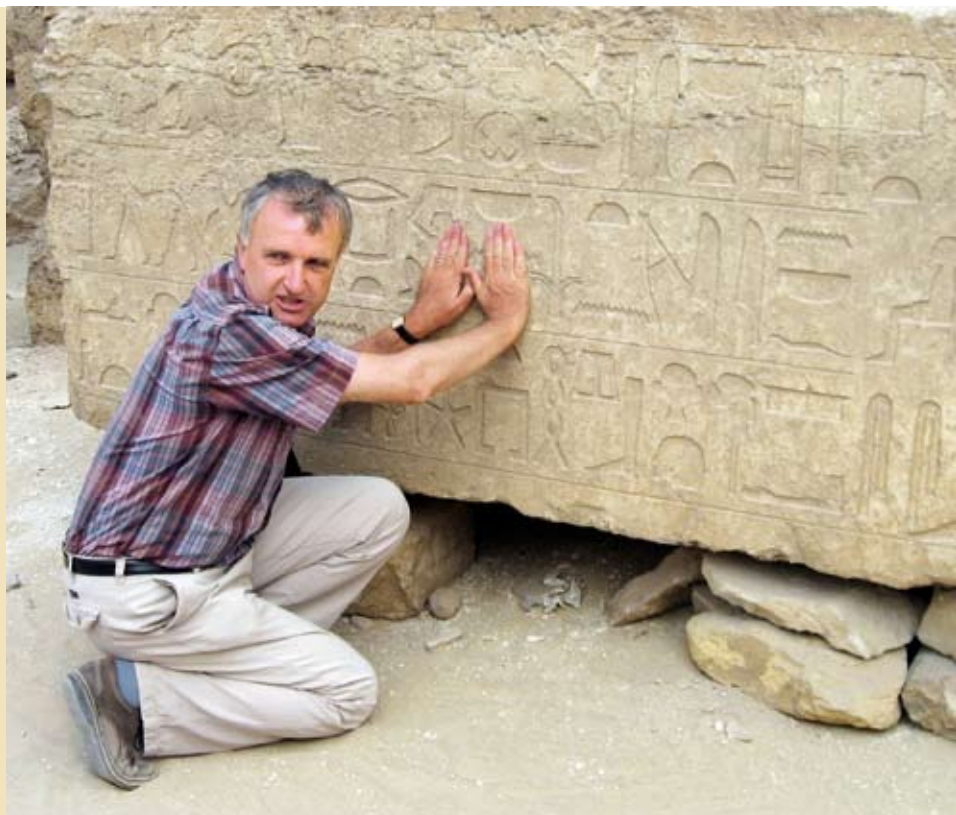
Strana Chufuovy pyramidy je dlouhá 240 metrů, o počtu kvádrů se stále diskutuje, ale mluví se o dvou a půl milionech kusů. „Těžko říct, jak je dostávali do výšky,“ říká L. Bareš. „Zdá se, že používali systém ramp, ale egyptologové se o tom dodnes hádají.“ Pyramidy stavěli kvalifikovaní řemeslníci, asi 5000 lidí, na pomocné práce se najímali lidé z okolí. „Největší blok v Chufuově pyramidě váží 50 tun. S posouváním kvádrů měli mnohasetletou praxi: omotali kámen provazem, za každý konec vzalo deset dvacet lidí, šklubli, a hned byl kamenný blok o metr dál.“

Prostřední pyramidě, Rachefově, řecky Chefrénově, špička zůstala, ale obložení kdysi také strhali. Třetí v řadě je nejmenší Menkaureova neboli Mykerínova pyramida, vysoká 60 metrů, jako petřínská roz-

Zážitek navíc

Pracoviště českých egyptologů na pohřebišti v Abúsíru není běžně přístupná turistická lokalita, ale k návštěvě lze získat povolení. Ve společnosti odborníků si prohlédnete jedinečné památky včetně nevyložené hrobky kněze Iufaa. Není povinností egyptologů provádět turisty, ale podle profesora Bareše jsou ochotní vyjít čtenářům Euroweekendu vstříc. A Euroweekend zase upozorňuje na skutečnost, že finančních prostředků na archeologické výzkumy v Egyptě není nikdy dost a sponzorské dary lze odečíst z daní. Bližší informace o možnosti návštěvy Abúsíru dostanete buď přímo u prof. Bareše na pracovišti v Gíze na telefon +333 15 257 nebo u dr. Jaromíra Krejčího v Českém egyptologickém ústavu FF UK. K získání povolení je potřeba několik dnů.

EGYPTOLOG LADISLAV BAREŠ
VYSVĚTLUJE HIEROGLYFY

CHUFUOVA PYRAMIDA

FACT BOX

Přímo do Káhiry létají ČSA třikrát týdně a spojení nahrává kombinaci byznysu a odpočinku: například ve středu večer z Prahy, v pondělí brzy ráno z Káhiry.

Vzájemný obrat výměny zboží mezi ČR a Egyptem v roce 2007 činil 191,574 milionu dolarů, přičemž na vývoz do Egypta z toho připadá 162,417 milionu dolarů.

Sfinxu před Rachefovou pyramidou místní nazývají v překladu strašidlo. Ležící lev s hlavou muže je dlouhý 74 metrů a 20 metrů vysoký, vytesaný z výběžku vápencového skalního podloží. Ještě před sto lety trčela sfinxe z písku jenom hlava, pak byla vyhrabána.

hledna. Za pyramidami, stojícími na vyšší terase nilského údolí, se směrem na západ táhne poušť v délce několika tisíc kilometrů, až k Atlantskému oceánu.

Neměli jsme dostatek času a museli zvolit, zda se podíváme do pyramidy, kde se stojí fronta a počet návštěvníků denně je omezen na tři sta, nebo na sfinxu. Sešli jsme ke sfinze. Tlačeniště na přístupové cestě k rampě vedle sfinxy je nepříjemná daň za možnost prohlédnout si ji zblízka. Na mazlení se sfinxou zapo-

meňte, tak blízko se k ní nesmí, ale z nadsledu ji uvidíte dobře, a pyramidy odsud zase z podhledu. Přes všechny protivné projevy turismu jasně říká: jděte se sem podívat. Jsou to – egyptské pyramidy! Ale můj plán pro některou příští cestu do Káhiry je jasný: batůžek se zásobou vody, dostatečnou svačinkou a čas od rána až do večera, když bude třeba. Toulat se svým tempem mezi pyramidami, zajít do pouště, navštívit muzeum bárky, dívat se, přemýšlet si a vnímat starobylost historie. ■

business trip

icm | mezinárodní lékařská konference věnovaná výzkumu v oblasti řešení zdravotnických problémů, 23. 12.–25. 12., www.docguide.com

airo book fair | největší mezinárodní knižní veletrh na středním východě, 22. 1.–4. 2., www.egyptianbook.org.eg